

Vår värd Carl Barnekow och hela gruppen samlad framför 1600-talsbyggnaden i Högfors.

God mat med goda Läckö Vänner på höstresan till Uppsala

Lördagen den 31:a augusti lämnade en busslast Läckö Vänner Skaraborg för ett besök i Uppsala.

Efter en utmärkt lunch på Kajsas kök på Uppsala slott blev det rundvandring i den gamla Vasaborgen som

ligger i direkt anslutning till slottet. Universitetsbiblioteket Carolina Rediviva bjöd därefter på en utställning kring skriftspråkets utveckling och Silverbibeln. Universitetsmuseet Gustavianum har, efter 5 års ombyggnation, nyligen öppnat och vi fick en guidad tur genom lokalerna inklusive den anatomiska teatern.

Vårt centrala hotell bjöd på sköna sängar och en utmärkt trerätters middag. Söndag morgon lämnade vi Uppsala för Högfors bruk utanför Fagersta, vilket var ett av alla de bruk som drevs av Ebba Brahe. Bruket är nyligen inköpt av Carl Barnekow, en De la Gardie-ättling. Han bjöd på en generös rundvandring i och kring huvudbyggnaden, inklusive en gedigen historisk föredragning av släkt och byggnader.

Innan hemresan hann vi med Engelsberg, som förutom en bruksmiljö,

vilken är ett av Unescos världsarv, även hade en utmärkt restaurang. För att sammanfatta helgen: god mat med goda Läckö Vänner.

Håkan Ekesbo

Gustavianums guide Sara guidade oss bland annat till den anatomiska teatern.

Foto: Håkan Ekesbo

Höst på Läckö

Sommarsäsongen må vara till ända, men Läckö har inte gått in i sin vinterdvala, tvärtom. Det finns mycket att se och uppleva i höst genom de evenemang som erbjuds. Höstguidningar, höstlovsaktiviteter, kura-skymnings-konsert och flera föredrag i Victoriahuset.

Se lackoslott.se för aktuella evenemang.

Åke Bonnier tar över klubban efter Lars-Göran Lönnermark

Åke Bonnier och Lars-Göran Lönnermark.
Foto: Sven Olof Ahlberg

Den 27 april samlades föreningen Läckö Vänner till årsmöte i Victoriahuset. Årsmötet valde en ny ordförande, kallade en ny hedersmedlem och deltagarna fick veta mer om Sveriges första kvinnliga storföretagare.

Lars-Göran Lönnermark hade denna gång avböjt omval och i hans ställe invaldes Åke Bonnier som ny ordförande. Årsmötet beslöt att kalla Lars-Göran Lönnermark till hedersmedlem med motiveringen att han ”med intresse, kunskap och outtröttligt engagemang medverkat till föreningens expansion under sitt mer än tjugofemåriga arbete i vänföreningens styrelse. Lars-Göran har också varit oerhört uppskattad av såväl medlemmar i föreningen som styrelsemedlemmar för sitt inkluderande ledarskap”.

Efter årsmötesförhandlingarna berättade Läckö slotts VD Jan Malmgren om den kommande säsongen. Fredrik Kindberg föreläste om Maria Sofia De la Gardie, som ägnade sig

Maria Sofia De la Gardie. Målning av Jakob Henrik Elbfas 1643.

åt ett omfattande företagande på 1600-talet, såsom vantmakeri, mässsingsbruk, oljeslageri, såpsjuderi och gevärsfaktori. Hennes liv kantades av konflikter och rättstvister men i motsats till sin bror Magnus Gabriel hamnade hon aldrig i onåd. Reduktionen gick dock inte att undvika och hon förlorade slutligen de flesta av sina gods och gårdar.

Tack för Sommarinvigningen!

Varje år inbjuder Stiftelsen Läckö Slott vår förening Läckö Vänner att fira in sommaren med stiftelsen, med högtidliga tal och smakprov från sommarens program på Läckö.

Att Sommarinvigningen är populär bland våra medlemmar märks inte minst när man bokar sin biljett, för åtgången är lika snabb som till en Taylor Swiftkonsert. Biljetterna släpptes en måndag och redan dagen efter vid lunchtid var det endast ett fåtal platser kvar.

Detta år hängde regnet i luften och därför spändes den imponerande segelduken över borggården, vilket tillsammans med fiskmåsarnas skrån och lite fantasi ingav känslan av att befinna sig till sjöss. Det utlovade häftiga regnet uteblev lyckligtvis och allt förflöpte väl även under mingelstunden. Flera röster hördes säga att detta nog var den bästa sommarinvigningen någonsin (och detta hörs dessutom sägas varje år). Bland alla fina programpunkter var det flera som stack ut, för att nämna någon:

Jan Malmgren, Kirsty Mitchell, Frida Engström och Catharina Gnosspelius samt Lars-Göran Lönnermark som tar emot hedersdiplom av Wilhelm Klingspor. T h: Magnus Johansson och en trumpet.

en spännande klassisk crossover av Avicis musik. Ett djupt rörande inslag stod den engelska konstfotografen Kirsty Mitchell för, som rakt från hjärtat berättade hur hennes konst kommit till genom att bearbeta personliga sorger och vända det till ett Wonderland. Invigningstalet hölls av vår landshövding Sten Tolgfors, som gav en bländande exposé över 1600-talet och drog historiska paralleller mellan residenset i Göteborg och Läckö slott.

Programmet avslutades som sig bör till tonerna av Nessun Dorma med Magnus Johansson på trumpet, ett outhärligt inslag som vi hoppas få uppleva i många år framöver.

Ett stort tack till Stiftelsen Läckö Slott som så generöst bjuder in vår förening till detta fina evenemang, som väcker lusten att besöka Läckö igen och igen, både till vardag och fest.

Böcker som kastar nytt ljus över ätten De la Gardie

Ny forskning ger oss spännande inblickar i historiska skeenden och livet på 1600-talet och konsten på Läckö.

Moskvas erövrare, av Peter Ullgren, är den första biografen över Jakob De la Gardie, en av 1600-talets bortglömda portalfigurer, som inte blivit alls så omskriven som sin son Magnus Gabriel.

– Jakob De la Gardie är märkligt anonym, trots att han är en viktig person i Sveriges historia. Boken går in i detaljerna kring hans äventyr i Ryssland men är också en genomgång av sådant som var helt nytt åtminstone för mig, bland annat hans uppväxt i Åbo med hans mormor. En verkligt intressant bok, säger Fredrik Kindberg, verksamhetsledare för visningsverksamheten på Läckö.

Läcköemblemerna är den första fullängdsbeskrivningen av de många emblemålningar som finns i slottet och ger en inblick i De la Gardies

tanke- och bildvärld. På Läckö finns flera uppsättningar av emblem representerade, såväl moraliska, heroiska som teologiska. Jämförelserna med de emblem böcker de är hämtade från ger en fördjupad kunskap om tankarna bakom de gåtfulla bilderna.

– Det lilla tolkningsutrymmet kan vara det som gjorde emblem populära på 1500- och 1600-talen, och de har fortfarande förmågan att fångla moderna betraktare. Emblemerna är små men innehåller mycket mening, förklarar författaren och emblemforskaren Simon McKeown.

Boken finns på engelska och utkommer på svenska i februari 2025.

Världslig makt och himmelskt manna beskriver Maria Euphrosyne De la Gardies liv med fokus på den bönbok som hon lät ge ut år 1681. Maria Euphrosyne var av furstlig ätt och sedermera prinsessa av Sverige. Men i den mån hon har omskrivits har det varit som gemål till Magnus Gabriel. Trots att hon stod ett trappsteg upp i rang har hon befunnit sig i sin mans skugga.

– Hennes levnad är inte så utforskad och det känns fint att få samlas kring detta tema, säger projektledaren Susanne Tienken, docent vid Stockholms universitet.

Åtta forskare bidrar med texter kring levnadshistoria, musik, språk och diktning och det finns också ett kort utdrag ur den 1600 sidor långa bönboken. Boken utkommer i maj 2025.

Som Läckövän får du 10% rabatt när du handlar i slottsbutikerna. Om du inte har möjlighet att besöka slottet går det att köpa böckerna på nätet.

Bevarandeföreningens ordförande Christina Nilson-Dag mottar Läckö Vänners bidrag till föreningen från undertecknad. Foto: Per Lindström.

Vårresan gick till Lindholmen

Närmare 50 medlemmar i Läckö Vännen var med på utflykten till Lindholmen på Kålland den 5:e maj.

Robin Gullbrandsson, 1:e antikvarie vid Västergötlands museum, och ansvarig för den just påbörjade restaureringen av slottsruinen, gav en ingående genomgång av Lindholmens historia, samt beskrev arbetet som kommer genomföras 2024-2025. Martin Lindholm, teknisk och antikvarisk projektör för Betjäntflygeln, berättade om flygelns arkitektoniska kvaliteter och detaljer kring räddningsarbetet. Efter detta följde en rundvandring i den unika byggnaden,

som lämnats i sitt ursprungliga skick sedan 1720. Delägaren Per Lindström målade upp en detaljerad beskrivning av Slottsträdgården, hospitalet och det imponerande badhuset som låg på ön norr om slottsruinen. Ett besök rekommenderas alla efter betessåsongen då det är lämpligaste tiden för att få en uppfattning av hur den såg ut för 300 år sedan, då träd och stenrester syns tydligt.

Vädret var perfekt och vi kunde inta vår medhavda fika i slottsruinen mellan guidningarna. Läs mer på lackoslott.se/lacko-vanner och på lindholmensgard.se

Håkan Ekesbo

Jubileumskrukan. Som Läckövän har du 10% på hela sortimentet i slottsbutikerna.

Jubileumskruka

Inför Maria Eufrosynes 400-årsdag i februari har Läckö slott tagit fram en jubileumskruka i en härligt mild och ljus grön färg, som kompletterar de redan tidigare vita Läckö-krukorna. Framtagandet har skett i tätt samarbete mellan Stiftelsen Läckö Slott och Porslinsfabriken i Lidköping, och tillverkas i bästa hantverkstradition. Jubileumskrukan finns endast att köpa i slottsbutikerna på Läckö och finns än så länge i begränsat antal. Maila info@lackoslott.se för att få veta tillgång, och boka för upphämtning i receptionen i naturum Vänerskärsgården-Victoriahuset.

Jan Malmgren

FÖRENINGEN
LÄCKÖ VÄNNER

STIFTELSEN LÄCKÖ SLOTT FÖRENINGEN LÄCKÖ VÄNNER

Läckö Slott, 531 99 Lidköping
Telefon 0510-48 46 60
Hemsida: lackoslott.se/lacko-vanner
Föreningens bankgiro 5749-1474

LÄCKÖ VÄNNERS ORDFÖRANDE

Åke Bonnier
Oskarstigen 5, 181 32 Lidingö
Telefon 072-553 12 50
ake.bonnier@svenskakyrkan.se

SEKRETERARE

Bodil Warolin
Telefon 0708-52 33 35
warolin.b@outlook.com

SKATTMÄSTARE OCH MEDLEMSANSVARIG

Ingrid Johnsson
Telefon 0510-101 73
ingrid.johnsson@kallandso.nu

RESOR

Håkan Ekesbo
Telefon 0702-77 71 99
hakan@ekesbo.se

REDAKTÖR ER

Helena Långström Schön
helena.erika.schon@gmail.com
Anders Franck
anders.franck@outlook.com

Avgifter

Årsmedlem 200,- / person/år
Guldmedlem 2 000,- / person/10 år
Företag 2 000,- / företag och år

Medlemskap

Genom att bli medlem ger du ett värdefullt stöd till slottets verksamheter och du får bland annat:

- Gratis entré till slott, borggård & trädgård
- Inbjudan till sommarinvigningen
- Specialpris till operaföreställningarna

För fler förmåner se vår hemsida: lackoslott.se

Parkering

För endast 100 kr/år kan du parkera bilen på Läckö. Biljett löses i naturum.

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Bästa vänner,

Redan som tonåring besökte jag Läckö slott med mina föräldrar och jag minns att jag var djupt imponerad av detta sagoslott och inte minst de fantastiska utställningarna som vi såg. Jag växte upp i ett hem där historia, litteratur, konst och klassisk musik stod högt i kurs, ett intresse som jag burit med mig alltsedan dess. Läckö slott är en kulturmagnet där dess historia och nutid också vittnar om konstens, musikens, litteraturens och hortikulturens betydelse. När mina döttrar var små var vi på guidade visningar och jag minns med glädje hur framför allt en av dem ville stå längst fram i turistgruppen för att höra och se och kunna ta till sig de spännande berättelserna om slottets historia som guiden frikostigt delade med sig av.

När jag långt senare blev biskop i Skara stift länkades jag på ett speciellt sätt till Läckö slott som en gång i tiden var just en biskopsbostad om än med annan arkitektur än den som Magnus Gabriel De la Gardie senare stod bakom.

Min pappa var konstsamlare och en flitig besökare av konstgallerier och konstmuseer. Jag följde under min barndom regelbundet med honom på hans vernissagerundor vilket väckte ett konstintresse hos mig som sedan har hållit i sig och som jag själv har fått fortsätta att odla tillsammans med min egen familj. Därför är det så fantastiskt att ha fått den hedrande

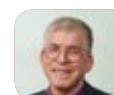

Besök på Läckö. Foto: Åke Bonnier

uppgiften att bli vänföreningens ordförande i ett historiskt sammanhang där också bildkonsten i dess många olika former har en framträdande plats både som en del av själva slottet men även som kompletterande möten mellan historien och nutiden.

Jag gläds självklart över att Läckö slott är en plats för underbar operamusik som bidrar till njutning och fördjupning av olika slag som endast musikens språk förmår frammana genom skickliga sångare och musiker.

Nu ser jag med glädje och ödmjukhet fram emot att få efterträda min biskopskollega Lars-Göran Lönnermarks strålande ordförandeskap och ska, när biskopsstaven är nedlagd, med liv och lust gå in i mitt nya uppdrag.

Åke Bonnier
Ordförande

MISSA INTE!

Höstaktiviteter på Läckö

Se lackoslott.se för aktiviteter och evenemang. Följ Stiftelsen Läckö slott i sociala medier så får du ännu fler tips!

14/2 2025 Maria Euphrosyne 400 år

Mer om jubileet kommer i nästa nummer. Se även vår hemsida längre fram, lackoslott.se/lacko-vanner

HJERTBERGS
Veranda
CAFÉ & RESTAURANG

ICA
Hjertberg
KVANTUM

Stort tack till Ica Hjertbergs i Lidköping som har bekostat utskicket av detta brev!